

Kooskõlastustabel

Märkuse esitaja	Märkuse sisu	Kommentaar märkusele
Eesti Linnade ja Valdade Liit	<p>Eesti Linnade ja Valdade Liit kooskõlastab sotsiaalministri 23. detsembri 2010. a määruse nr 90 „Liikumispuudega või pimedat inimest teenindava sõiduki parkimiskaardi vorm ja väljaandmise tingimused” muutmise eelnõu järgmiste märkuste ja ettepanekutega.</p> <p>1. Kohalikud omavalitsused toetavad liikumispuudega või pimedat inimest teenindava sõiduki parkimiskaardi taotlemise menetluse ühtlustamist ja lihtsustamist, kuid leiavad, et määruse eelnõus pakutud lahendus ei ole piisav ega kooskõlas isikuandmete kaitse nõuetega. Leiame, et puudega inimese jaoks parkimiskaartide taotlemise lihtsustamiseks ei piisa määruse muutmisest, muuta tuleks liiklusseadust ja anda parkimiskaartide väljaandmise õigus Sotsiaalkindlustusametile (SKA). Sellist muudatust on kavandatud juba varem. 24. oktoobril 2018 esitas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks liiklusseaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise eelnõu, millega sooviti muuhulgas muuta liikumispuudega isiku või pimedat inimest transportiva sõiduki parkimiskaardi kasutamist, väljastamist ja liiklusjärelvalvet reguleerivaid sätteid. Eelnõuga kavandati muuta liiklusseaduse §-i 167 selliselt, et parkimiskaarte hakkab väljastama Sotsiaalkindlustusamet (SKA). Eelnõu seletuskirjas olid esitatud järgmised põhjendused:</p> <p>1) bürokraatia vähendamiseks ja inimestele parkimiskaardi taotlemise lihtsustamiseks ühildatakse käesoleva muudatusega puude raskusastme tuvastamine ja puuetega inimeste parkimiskaardi andmine. Parkimiskaart antakse</p>	<p>1. Mitte arvestatud ja selgitatud. Määruse muudatusega soovime lahendada praeguse olukorra, kus lastelt ja vanaduspensioniealistelt nõutakse parkimiskaardi taotlemisel topelttõendit (puude tuvastamise otsus ja pere või eriarsti tõend). Sellele probleemkohale on Õiguskantsleri Kantselei korduvalt Sotsiaalministeeriumi tähelepanu juhtinud ja muudatusega ei ole põhjendatud oodata võimalike süsteemsete muudatusteni parkimiskaardi väljastaja osas. Viimase osas oleme Tallinna Linnavalitsusele vastanud 17.01.2025, et Euroopa Liidu puudega isiku kaardi ja parkimiskaardi direktiivi ülevõtmise arutelude raames saame kokku leppida võimaliku parkimiskaartide registri loomises ja kaartide väljastajas. Selle tegevusega alustame 2025. aasta II poolaastal.</p>

edaspidiselt tsentraalselt SKA poolt ehk administratiivses mõttes võimalikult lähedale otsusele, millega tekib õigustatus parkimisõiguse saamiseks;

2) parkimiskaartide väljastamise viimine SKA-sse loob võimalused parkimiskaartide väljastamise süsteemi arendamiseks ning pikemas perspektiivis parkimiskaarte haldava registri loomiseks SKA infosüsteemi SKAIS koosseisu. Täna selline üleriigiline ühtne register väljastatud ja kehtivate parkimiskaartide haldamiseks puudub. Register on oluline luua kaartide kehtivuse ja invakohale parkimise õigustatuse kontrollimiseks. Täna puudub võimalus teise KOV üksuse väljastatud parkimiskaardi kehtivuse kontrollimiseks, kuna need kaardid ei ole kas kuskile elektroonsesse keskkonda kantud või puudub sellele infole ligipääs. Praegune olukord annab võimaluse kaarte võltsida või kasutada aegunud kaarte. Muudatustega kaasnevate mõjude hindamisel on välja toodud, et:

1) parkimiskaardi taotleja jaoks väheneb bürokraatlik teenuse korraldus ning vajadus parkimiskaardi saamiseks teha peale Sotsiaalkindlustusameti puude raskusastme hindamist täiendav pöördumine KOV üksusesse. Hinnanguliselt lihtsustab see ca 6000 inimese parkimiskaartide taotlemist aastas;

2) postikulused SKAle inimestele kaartide saatmiseks täiendavalt ei lisandu, kuna kaart edastatakse kirjaga, millega inimesele edastatakse nangunii tema puudekaart.

Ühtlasi juhime tähelepanu sellele Eesti Linnade ja Valdade Liit on teinud aastate jooksul riigieelarve läbirääkimistel korduvalt ettepaneku, et parkimiskaarte võiks välja anda Sotsiaalkindlustusamet, mitte KOV. Sama teema tõstatas ELVL vastuses 21.06.2023 nr 5-1/161-2 sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsusele (VTK). Eeltoodud asjaolule on tähelepanu juhtinud ka Tallinna linn oma tagasisides: „Kahetsusväärne on aga asjaolu, et liikumispuudega või

pimedat inimest teenindava sõiduki parkimiskaardi väljastamise regulatsiooni väljatöötamisel on jäetud tähelepanuta Tallinna linna poolt Sotsiaalministeeriumile korduvalt saadetud pöördumistes (s.o 09.02.2022 märgukiri nr 1-12/22/259–1 ning 06.12.2024 märgukiri nr 1-12/1386–1) tehtud ettepanekud kaaluda parkimiskaartide väljastamise korra muutmist ning parkimiskaartide väljastamise andmist Sotsiaalkindlustusameti pädevusse.“ Eriti on see põhjendatud olukorras, kus puude tuvastamise otsusel on olemas kõik parkimiskaardi väljastamiseks vajalikud andmed.

2. Määruse eelnõu seletuskirjas on märgitud, et parkimiskaarte väljastavad kohalikud omavalitsused, kelle sotsiaaltöö spetsialistide igapäevane töökeskkond on sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregister (STAR), mille kaudu on võimalik parkimiskaardi väljastamiseks vajalikke puude tuvastamise andmeid teisest registrist pärida. Samuti on märgitud, et juhul, kui KOV-is ei väljasta parkimiskaarte sotsiaaltöötaja, kelle igapäevane elektrooniline töökeskkond STAR on, siis on võimalik taotleda STAR-i ligipääsu ka teistel KOV-i töötajatel. KOVi ametnikele kohaldub avaliku teenistuse seadus (ATS § 55) ja ametnik ei tohi teenistussuhte ajal ega ka pärast teenistussuhtest vabastamist avaldada talle teenistuse tõttu teatavaks saanud teiste inimeste perekonna- ja eraellu puudutavaid andmeid ega muud asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet. Märgime, et määruse eelnõu seletuskirjas puudub ülevaade, kuidas on kohalikud omavalitsused korraldanud parkimiskaartide väljaandmist. Näiteks Tartu linnas ei väljasta parkimiskaarte sotsiaaltöötaja ega ainult ametnik. Tallinnas ei tegele parkimiskaartide väljastamisega sotsiaaltöötajad, kelle igapäevaseks töövahendiks on STAR, vaid Tallinna Transpordiameti ametnik, kellel on ka käesoleval hetkel ligipääs STAR-ile olemas. Asendamisperioodil tähendab see aga, et ka vastava teenistuja asendajatele on vajalik ligipääs STAR-i ning ka

2. Seletuskirja täiendatud selgitusega. Täiendavalt selgitame, et Euroopa Liidu direktiiviga on paika pandud uus parkimiskaardi vorm ja sellel ei ole enam vajalik inimese foto ega pitsat. Parkimiskaardi vormiga on võimalik tutvuda siin: [pdf](#).

registri kasutamise koolitust. Oleme seisukohal, et STAR-ile juurdepääsu andmine neile, kelle igapäevane töökeskkond ei ole STAR, võib olla vastuolus isikuandmete kaitse nõuete põhimõtetega.

Seaduslikkus ja läbipaistvus - isikuandmete töötlemiseks peab alati olema seaduslik alus ja see peab olema isikule läbipaistev. Kavandatavate muudatuste pinnalt puudub seaduslik alus parkimiskaardi dokumenteerimiseks STAR-is. Tegemist ei ole sotsiaalteenuste ega -toetustega ega muu abi andmisega sotsiaalhoolekandeseaduse (SHS) § 141 tähenduses.

Eesmärgipärasus - juurdepääsu andmine STAR-ile ainult selleks, et selle kaudu on võimalik parkimiskaardi väljastamiseks vajalikke puude tuvastamise andmeid teisest registrist pärida, ei ole kooskõlas SHS § 141 lõikes 1 sätestatud STARi eesmärkidega.

Minimaalsus - andmeid tuleb koguda nii vähe kui võimalik teatud eesmärgi saavutamiseks. Puude raskusastme tuvastamise otsusele ligipääsemiseks saab parkimiskaarti väljastav töötaja ligi isiku kõikidele STAR-i kantud andmetele. Isegi info, et isikule on osutatud või osutatakse sotsiaalteenuseid, makstakse toetusi (ehk toimiku olemasolu), on selgelt ülemäärane.

Usaldusvärsus ja konfidentsiaalsus - isikuandmete töötleja peab tagama, et andmed hoitakse kättesaamatult kolmandate isikute eest, et ei oleks volitamata ligipääse. Nagu seletuskirjas viidatud, eeldab vastutav töötaja, et STAR-ile ligipääsuõigustega saavad olla vaid ametnikud, ent lubavad vajadusel ligipääsu „teistele KOVi töötajatele“. SHS-i sätete kohaselt menetleb isikule abi osutamist erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isik. Ligipääsu võimaldamine kõikidele STAR-i andmetele töötajatele, kelle ainsaks vajaduseks on kontrollida, kas isikul on puue, on ülejäänud andmete osas käsitletav volitamata ligipääsuna.

Oleme seisukohal, et kuni puudub võimalus teha päringuid ainult puude tuvastamise kohta ilma muudele STAR-i kantud andmetele juurdepääsuta, on tegemist isikuandmete kaitse nõuete võimaliku rikkumisega.

Kõnealuse eelnõu seletuskirjas on selgitatud, et SKA poolt väljastataval puude tuvastamise otsusel on olemas kõik parkimiskaardi väljastamiseks vajalikud andmed. Muudatuse jõustumisel piisab parkimiskaardi väljastamiseks inimese avaldusest ning sotsiaalkaitse infosüsteemi kantud puude raskusastme tuvastamise otsusest. Puude raskusastme tuvastab SKA inimese taotluse alusel. Seega on arusaamatu, miks ei saa inimene taotleda puude raskusastme tuvastamise taotlusega ühiselt (puude raskusastme tuvastamise käigus või järgselt) parkimiskaardi väljastamist SKAlt, kelle otsus puude raskusastme tuvastamise kohta sisaldabki kõiki vajalikke andmeid parkimiskaardi väljastamise üle otsustamiseks. Seda enam olukorras, kus SKA väljastab parkimiskaarte niigi kohalikele omavalitsustele nende väljastamiseks omakorda parkimiskaartide taotlejatele.

Nii kehtiva korra kui ka kavandatava muudatuse järgi suunatakse inimesi ühest ametiasutusest teise (st SKA-st KOV-i vastavasse asutusse) parkimiskaarti taotlema ega lahendada inimeste vajadusi (s.o nii puude raskusastme tuvastamist kui ka sellega seoses parkimiskaardi väljastamist) keskselt ühes ametkonnas (s.t SKA-s). Selline menetluskord on vastuolus menetlusökonoomia põhimõttega ning tekitab otstarbetuid ja liigseid ebamugavusi parkimiskaartide taotlejatele ja koormab kohalikke omavalitsusi.

Üldjuhul võiks kaart olla tellitav valmiskujul, nagu on näiteks Euroopa ravikindlustuskaart või pensionitunnistus ja kaartide trükkimisel kasutada seoses isikut tõendavate dokumentide väljastamisega PPA andmebaasides olevaid fotosid ja allkirju.

Erandina võiks alles jääda ka tänasel kujul kaardi väljastamise võimalus neile, kellel mingil põhjusel vajalikku pilti ja allkirja andmebaasides ei ole. Praktikas käivad sotsiaaltöötajad sageli ise inimestest pilte tegemas, osalt kasutatakse ka vanu pilte, suurtelt fotodelt väljalõikamisi ning kleebivad ja kiletavad parkimiskaarte käsitsi, mis on ajaliselt kulukas tegevus. Ka ei oleks liikumisraskustega inimestel siis endal vaja enam sotsiaaltöötaja juurde allkirja andma tulla.

2020.aasta riigieelarve läbirääkimistel vastas Sotsiaalministeerium ELVL sellesisulisele ettepanekule järgmiselt: „Sotsiaalkindlustusamet on alustanud parkimiskaartide ühtse registri loomist. SKA-s on loodud soodustingimustel parkimise võimaldamise teenuse disainimise töörühm, kuhu kuuluvad ka puudega inimesed, kes seda teenust ise kasutavad. Töörühma arutelude tulemusel on valminud teenuse prototüüp, mida testitakse lõppkasutajatega. Riigikogule ei ole liiklusseaduse muudatust veel menetlemiseks esitatud. Liiklusseaduse muudatuse jõustumine toimub eelduslikult 01.01.2022. Kui seaduse muudatus jõustub enne uue teenuse valmimist, leiab SKA ajutise lahenduse parkimiskaartide väljastamiseks ja üleriigilise registri käivitamiseks.“ Kahjuks ei ole üleriigilist registrit siiani.

Kokkuvõtteks: Parkimiskaartide väljastamine SKA poolt lihtsustab oluliselt parkimiskaardi taotleja jaoks parkimiskaardi saamist - ta ei pea pöörduma kohaliku omavalitsuse poole, vaid talle saadetakse parkimiskaart koos puudekaardiga. SKA poolt parkimiskaartide väljastamine tagab isikuandmete kaitse nõuete täitmise ning loob eeldused parkimiskaarte haldava registri loomiseks, mis on oluline parkimiskaartide kehtivuse ja kasutamise õiguspärasuse kontrollimisel. Teeme ettepaneku liikumispuudega ja pimedat inimest teenindava sõiduki parkimiskaartide andmise protsess kujundada ümber

	<p>kaasaegseks, sihtgrupi huve arvestavaks, lähtudesmenetluse ökonoomsuse põhimõttest ning määrata parkimiskaartide taotluste lahendajaks parkimiskaartide väljastajaks Sotsiaalkindlustusamet. Täiendavalt teeme ettepaneku kaaluda isiku foto ja väljaandja pitsati vajalikkust parkimiskaardil.</p>	
<p>Eesti Puuetega Inimeste Koda</p>	<p>EPIKoda hindab positiivselt samme, mis aitavad lihtsustada puuetega inimeste elu, vähendades bürokraatiat ja muutes teenused kergemini ligipääsetavaks. Seetõttu tervitame sotsiaalministri määruse muudatust, mis muudavad parkimiskaartide väljastamise süsteemi tõhusamaks. Samas soovime esitada mõned ettepanekud ja tähelepanekud, mis võiksid aidata tagada, et uus süsteem teenib kõige paremini just neid inimesi, kes seda vajavad.</p> <p>1. Peamine positiivne muutus on pere- ja eriarsti tõendi nõudest loobumine tööealistele, lastele ja pensionäridele, kuna Sotsiaalkindlustusametil on juba vajalikud andmed olemas. See vähendab bürokraatiat ja kiirendab kaartide väljastamist. Samuti aitab see vältida ebaausate või "piraatparkimiskaartide" väljastamist, kuna kogu protsess toimub ühes kontrollitud süsteemis. Siiski võib probleemiks osutuda üleminekuprotsess. Sotsiaalkindlustusametil tuleb hallata suuremat koormust, mis võib algselt põhjustada viivitusi. Ajutiste kaartide väljastamine jääb sõltuma arstide tõenditest, mis võib takistada kiiret lahendust inimestele, kellel on ajutine ja kiireloomuline vajadus.</p> <p>2. Oleme täheldanud, et palju esineb ka kaartide väärkasutamist, nt mees kasutab naise kaarti ja vastupidi, noored kasutavad oma vanemate või vanavanemate parkimiskaarte eelise saamiseks, kontroll parkimisõiguse üle on nõrk. Politsei fikseerib olukorra tuvastades autol parkimiskaardi, kuid ei selgita tegelikku parkijat. Kaardi väärkasutamise puhul tuleks kaart konfiskeerida ja teave</p>	<p>Täname positiivse tagasiside eest.</p> <p>1. Selgitatud. Selgitame, et muudatusega ei kaasne Sotsiaalkindlustusametile suuremat koormust, sest parkimiskaartide väljastajaks jääb jätkuvalt KOV. Sotsiaalkindlustusamet tuvastab puude raskusastet ja andmed liiguvad SKAIS-ist x-tee päringuga STAR-i praegu ja edaspidi. Ajutise parkimiskaardi väljastamine jääb sõltuma arsti tõendist, kuid rõhutame, et piisab perearsti tõendist, kellega peaks inimesel igal juhul olema kontakt olemas tulenevalt ajutisest liikumis- või nägemisfunktsiooni kõrvalekaldest.</p> <p>2. Selgitatud. Oleme nõus, et esineb parkimiskaartide väärkasutusi, sh on problemaatilised välja toodud asjaolud (nt viiltpiaatsiga kirjutatud andmed). Sellega seoses toome välja, et vastu võetud Euroopa Liidu puudega isiku ja parkimiskaardi direktiiv kehtestab uue parkimiskaardi vormi, sh</p>

	<p>edastada Sotsiaalkindlustusametile, et uut kaarti ei väljastataks. Liatigi on hetkel kaardil viltpliiatsiga kirjutatud väljaandmise ja kehtivuse kuupäev, mida on lihtne maha pühkida ning uus kuupäev peale kirjutada, võimaldades kaarti kasutada tähtajatult. Kehtivuse kuupäev peaks olema trükituna, et seda ei oleks võimalik kergesti muuta, ajutised parkimiskaardid peaksid eristuma, nt teise värviga ning olema suurema kontrolli all. Samuti tuleb tähelepanu pöörata sellele, kuidas takistada "vanaema parkimiskaardi" kasutamist ja väärkasutust puudega isikute parkimiskohtadele parkimisel. Kuigi muudatused võivad vähendada pettusi, on oluline suurendada kontrolli ja teavitust, et tagada parkimiskohtade kättesaadavus neile, kes neid tõesti vajavad. Eesti Puuetega Inimeste Koda on ka omalt poolt erinevates intervjuudes, artiklites ja kajastatustes teadlikkuse tõstmisega tegelenud. Mis puudutab tasuta parkimisõigust ja nt tervishoiu- või sotsiaalteenuseid, koole jt asutusi, siis ÜRO Puuetega inimeste õiguste konventsioonile peavad olema ligipääsetavad hooned, teed, transport ja muud sise- ja välisrajatised, sealhulgas koolid, eluasemed, meditsiinasutused ja tökohad. Puuetega inimeste õiguste komitee üldkommentaaris nr 2 aastast 2014 (p 40) on kirjas, et tervishoiu ja sotsiaalkaitse jäävad puudega inimestele kättesaamatuks, kui neil puudub ligipääs hoonetele. Ja isegi kui hooned ise on ligipääsetavad, siis ei saa lugeda teenust ligipääsetavaks, kui piiratakse parkimisvõimalusi, sh tasu küsimisega.</p> <p>3. Kui inimene taotleb puude hindamist, võiks ta lisada taotlusele soovi saada parkimiskaart, mille väljastab Sotsiaalkindlustusamet kohe koos puude kaardiga, näiteks lisades küsimuse puude taotlusele „Kas soovite, et teile väljastatakse puudega isiku parkimiskaart?“ Osadele on valmistanud raskusi pildi uuendamine, selle tehniline töötlemine või selleks eraldi kohale sõitmine. Kas oleks</p>	<p>keskendub direktiivi artikkel 10 kohustust liikmesriikidel võtta komisjoni toetusel ette meetmed kaardi petturliku kasutamise ja võltsimise vastu. Direktiiviga saab tutvuda siin: pdf</p> <p>3. Selgitatud. Euroopa Liidu puudega isiku kaardi ja parkimiskaardi direktiivi ülevõtmise arutelude raames saame kokku leppida parkimiskaartide väljastajas. Selle tegevusega alustame 2025. aasta II poolaastal. Euroopa Liidu parkimiskaardi uuel vormil ei ole enam fotonõuet.</p>
--	--	---

	<p>mõistlik lahendus lubada parkimiskaarti teha ilma fotota või siis siduda see ID-kaardiga?</p> <p>3. Täiendavat arutelu ja selgitusi vajavad kohad:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Milliseid täiendavaid samme plaanitakse, et vältida kaartide väärkasutamist (nt "vanaema parkimiskaartide" juhtumeid)?2. Kuidas lihtsustatakse ajutise liikumis- või nägemisfunktsiooni kõrvalekaldega isikute kaartide taotlemist ja väljastamist?3. Kas uue süsteemi rakendamisega on seotud eesmärk kaotada andmete dubleerimine (topelt töö erinevates asutustes)?4. Kas toimuvad ka muudatused järelevalves, et tagada puudega isikute parkimiskohtade sihipärane kasutamine ja tõhus järelevalve, nt kas probleemi jäävad endiselt käsitlema parkimisega tegelevad institutsioonid?	<p>3. Euroopa Liidu puudega isiku kaardi ja parkimiskaardi direktiivi ülevõtmise arutelude raames saame kokku leppida võimaliku parkimiskaartide registri loomises ja meetmed petturliku kasutamise ning võltsimise vastu.</p>
--	--	---